

Historisch overzicht van geschenken door de Sociëteit

Hieronder volgt een overzicht van de, voor zover ik heb kunnen nagaan, aangeboden 'topics' door Sociëteit Eensgezindheid.

Dit ter inspiratie voor mogelijk toekomstige acties op dit gebied, maar ook in relatie tot het historisch overzicht op de website.

Ter gelegenheid van het 60 jarig bestaan van de sociëteit (in 1926) en de opening van het nieuwe gemeentehuis in 1928 werd door de sociëteit een tegeltableau aan het gemeentebestuur aangeboden.

Het heeft 74 jaar in het gemeentehuis gehangen.
Het hangt nu in het Valkeniersmuseum (Carolus gebouw).

In 1986, bij het 120-jarig bestaan schijnt de Sociëteit nog 2 huifjes (bedoeld voor het rustig houden van de roofvogels), te hebben geschonken aan het Valkeniersmuseum.

Tip voor bestuur: In combinatie met het sigarenmuseum in hetzelfde gebouw, is dit een hele leuke en interessante, typisch Valkenswaardse, activiteit om eens te bezoeken.

Sociëteit "Eensgezindheid"

*Valkenswaard
opgericht 23 september 1866*

Op de buitengewone ledenvergadering van de Heren Sociëteit Eensgezindheid Valkenswaard van 4 april 1928 werd het initiatief genomen tot het aanbieden van een tegeltableau aan de gemeente Valkenswaard.
Op instigatie van sigarenfabrikant Frans van Best en de heer Sicco Hoekstra is in de omgeving van het oude Valkenhorst de vangst van een slechtvalk in scène gezet.
Het bij de Porceleyne Fles te Delft vervaardigde tableau dat 74 jaar lang in de hal van het gemeentehuis van Valkenswaard heeft gehangen toont ons Karel Mollen op de vangplaats bij de tobhut en het boognet.

Hieronder een deel van de letterlijke tekst van de buitengewone ledenvergadering van 23 mei 1928.

Alvorens het agenda punt af te handelen, doet de voorzitter mededeling omtrent de stand van zaken betreffende het cadeau aan het gemeentehuis. Om een goed cliché te krijgen van een valkenvangst heeft het comité zich in verbinding gesteld met den oud- valkenvanger Karel Mollen om een valkenvangst in elkaar te zetten en hiervan alsdan een foto te nemen, waartoe de Heer Mollen zich bereid heeft verklaard. De foto's welke in verschillende bladen zijn verschenen zijn op zich wel aardig, zegt de voorzitter, maar vormen geen geheel, waarop besloten werd het op deze manier aan te pakken.

Sociëteit "Eensgezindheid"

*Valkenswaard
opgericht 23 september 1866*

In 1948 werd door de sociëteit een zitbank aangeboden aan de Valkenswaardse gemeenschap, ter gelegenheid van het gouden (50-jarig) regeringsjubileum van koningin Wilhelmina. De bank werd op Koninginnedag (31 augustus) geplaatst op de Kleine Markt. Op die dag vond in Amsterdam de troonswisseling plaats tussen Wilhelmina en Juliana.

Bij de herdenking van de honderdste verjaardag van de kroning van koningin Wilhelmina in 1998 is de bank verplaatst en weer in zijn oude glorie hersteld. Voorzitter Ben Mondelaers houdt dan bij de onthulling van de bank een toespraak waarbij hij de ontstaansgeschiedenis nog eens in de herinnering brengt.

De bank staat in het parkje bij de voormalig Hervormde Kerk aan de Leenderweg aan de overkant van de weg tegenover het (oude) gemeentehuis.

De plaquette was verweerd en moeilijk leesbaar. Maar zowel het bankje als de plaquette zijn recent (datum waarschijnlijk ergens in 2022 of 2023) opgeknapt door de gemeente.

Er stond in het verleden ook nog een zogenaamde Wilhelminaboom, waarvan de plaquette (ook slecht leesbaar) er nog wel staat. Daar hebben wij als Sociëteit niets mee te maken gehad. Maar mogelijk kunnen we, indien de gemeente dat zou willen, nog een rol bij spelen om een boom terug te plaatsen?

Op 11 oktober 2023 stond er over het bankje nog een leuk en interessant artikel in Valkenswaard Weekblad.

Sociëteit "Eensgezindheid"

*Valkenswaard
opgericht 23 september 1866*

 Weerderheem

Het kleine monument 03 – De stenen bank op de kleine Markt

Valkenswaard, Dommelen en Borkel en Schaft tellen vele zo op het oog kleine pareltjes of monumentjes. Achter de meeste daarvan schuilt een verhaal, een geschiedenis. Met deze artikelen serie willen we het verhaal achter het monument(je) naar voren halen en zo de kennis van onze eigen Valkenswaardse omgeving vergroten.

Iedere Valkenswaardenaar heeft wel eens op de Kleine Markt rondgelopen en in het kleine plantsoentje voor het 'protestants kerkske', het Weerderhuys, de stenen bank gezien of heeft er wel eens op gezeten. Hoewel het zitcomfort van de bank niet iedereen zal meevallen, heb je vanaf die plaats een mooi zicht op het Valkenswaardse centrum.

De stenen bank heeft een bijzondere geschiedenis en loopt qua leeftijd al aardig richting de honderd jaar, de leeftijd die je in Valkenswaard moet bereiken om van gemeentewege een zitbank aangeboden te krijgen.

De stenen bank op de Kleine Markt is geplaatst op dinsdag 31 augustus 1948, ter gelegenheid van het vijftigjarig regeringsjubileum van koningin Wilhelmina als geschenk van sociëteit Eensgezindheid aan de gemeente.

Het *Eindhovens Dagblad* meldde die dagen dat de bank 'prachtig uitgevoerd' was en noemde haar een 'sieraad voor het dorp'. Namens de gemeente nam burgemeester Van Hellenberg Hubar het geschenk in ontvangst en sprak daarbij de hoop uit 'dat dit voorbeeld [...] andere verenigingen en gezelschappen zou mogen stimuleren ter navolging'.

Maar die hoop van de eerste burger blijkt achteraf ijdel te zijn geweest, want er werden de gemeente nadien geen stenen banken meer aangeboden.

De stenen 'sociëteitsbank' stond in 1948 in het plantsoen bij de toenmalige kiosk. Maar

vanwege een reconstructie van de Leenderweg is de bank rond 1970 verplaatst richting het huidige Weerderhuys. Het is een robuuste, gemetselde bank van circa 370 (L) bij 144 (B) bij 126 cm (H) en voorzien van een houten zit- en ruggedeelte.

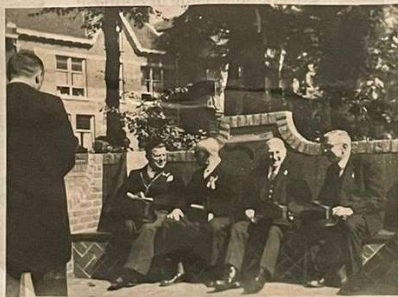
Oorspronkelijk bevond zich op de rug van de bank nog een houten plaquette met daarop de tekst 'Aangeboden door de sociëteit Eensgezindheid aan het gemeentebestuur van Valkenswaard bij gelegenheid van het 50-jarig regeringsjubileum van H.M. Koningin Wilhelmina'. Deze plaquette is later in ongereede geraakt en verdwenen. Maar als onderdeel van een totale renovatie van de bank is een replica van de plaquette aangebracht.

De gerenoveerde bank is op 5 september 1998 opnieuw in gebruik genomen op de huidige locatie. De heer H. Tresoor verrichtte daarbij de officiële handeling. Dit omdat de oud-fotograaf degene was die – in 1938 – bij de festiviteiten rondom het 40-jarig ambtsjubileum van koningin Wilhelmina in het Olympisch Stadion in Amsterdam de vlag van de gemeente Valkenswaard had gedragen. Welke vlag dat dat toen is geweest, blijft echter ongewis.

De huidige Valkenswaardse blauw-gele gemeentevlag is immers pas in april 1959 door de gemeenteraad vastgesteld.

Henk van Mierlo

Heemkundekring Weerderheem, Oranje Nassaustraat 8F, 5554 AG Valkenswaard

Aanbieding bank Eensgezindheid vlnr burgemeester Van Hellenberg Hubar, Frans van Best, NN, Chr. vd Besselaar (Coll Chr. van den Besselaar)

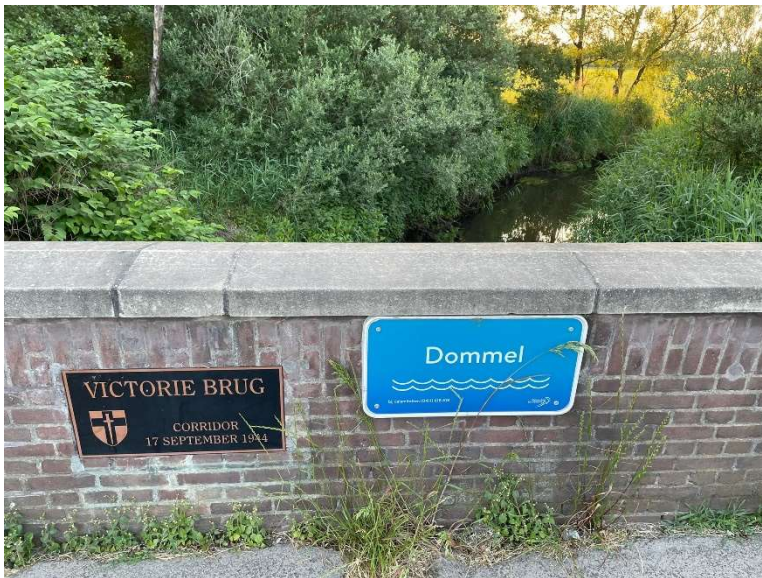
Sociëteit "Eensgezindheid"

*Valkenswaard
opgericht 23 september 1866*

De sociëteit heeft ter herdenking van de bevrijding in 1944 enige jaren later, in 1947, een koperen bord laten aanbrengen op de brug over de Dommel aan de Luikerweg. De weg waarover de Britse bevrijders de gemeente Valkenswaard op 17 september 1944 binnengetrokken zijn. Het gerucht gaat dat de sociëteit toen de naam Victoriebrug heeft bedacht. Deze plaquette wordt in 1999 door vandalen weggehaald en niet meer teruggevonden. In 2006/7 (??) is er ene nieuwe plaquette aangeboden waarbij Michiel Mostermans nog een toespraak heeft gehouden. Ook deze plaquette schijnt later weer gestolen te zijn.

Inmiddels hangt er weer een nieuwe plaquette, zelfs aan beide zijden van de weg. Er is geen verwijzing bij naar de rol van de Sociëteit.

Sociëteit "Eensgezindheid"

*Valkenswaard
opgericht 23 september 1866*

In 2016 heeft de Sociëteit bij haar 150-jarig bestaan een watertappunt gesponsord, samen met Brabant Water en Gemeente Valkenswaard. Het waterpunt staat aan de zuidkant van de Markt op de hoek Peperstraat – Markt bij de Nicolaas Kerk.

PS: die plaquette zouden we een keer kunnen schoonmaken.

November 2023,
Update nav opknappen van het bankje, Mei 2024

Joost van de Griendt

Sociëteit "Eensgezindheid"

*Valkenswaard
opgericht 23 september 1866*